

Ўзбекистон Агросаноат мажмуи
ходимлари касаба уюшмаси Республика
кенгаши

Ўзбекистон Республикаси
Сув хўжалиги вазирлиги

ҚУШМА ҚАРОРИ

2019 йил “7 январ

№ 15-2

Тошкент ш.

2019 йил “7 январ

№ 01/68-08

Тошкент ш.

Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика
кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги ўртасида
ижтимоий-иктисодий масалаларга оид 2019-2021 йиллар учун тузилган
Тармоқ келишуви тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги Ҳайъати ҳамда Ўзбекистон
Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши Раёсати

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика
кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги ўртасида
ижтимоий-иктисодий масалаларга оид 2019-2021 йиллар учун 2018 йил 22 ноябрда
тузилган Тармоқ келишуви маълумот ва ижро учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги тасарруфидаги ташкилот
ва муассасалар ҳамда тармоқ касаба уюшмаси Республика кенгашининг худудлар
бўйича масъул ташкилотчилари, туман, шаҳар кенгашларига:

- ушбу тармоқ келишувининг барча бандларини амал қилиш муддати давомида
бажарилишини жорий йилда амалга ошириш;

- ташкилот ва муассасаларда имзоланган жамоа шартномаларини тармоқ
келишувлари билан мувофиқлигини таъминлаш;

- ташкилот ва муассасаларнинг умумий йиғилишларида ходимларни ушбу
тармоқ келишуви билан танишитириш;

- жойларда томонларнинг хамкорлигига ўкув семинарлари ва спорт тадбирлари
ўтказилишини таъминлаш;

- Сув хўжалиги вазирлиги тизимидағи ташкилотларни аъзоликка қабул
қилишда Республика кенгаши билан ҳамкорлик қилиш;

- тармоқ келишуви ҳамда жамоа шартномалари ижросини таъминлаш
мақсадида тизимдаги бошлангич ташкилотларнинг масъулиятини янада ошириш
вазифалари топширилсин.

3. Тармоқ келишувининг 2019 йилда бажарилишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги ва Республика кенгаши комиссиялари зиммасига:

- ташкилот ва муассасаларда тармоқ келишуви билан жамоа шартномаларининг мувофиқлигини, жамоа шартномаларнинг охирги тавсия қилинган макетларга мослигини ҳамкорликда ўрганиш ва қатъий назоратга олиш;

- жамоа шартномаларининг экспертизаси сифатини ошириш юзасидан ҳамкорликда мониторинг ўрнатиш ва ушбу масалада маълумотлар алмашиш;

-ходимларни хуқуқий саводхонлигини ошириш мақсадида ўкув машгулотлари, давра суҳбатлари, тренинглар ташкил этиш;

- ҳамкорликда амалга оширилаётган ишларни Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги ва Республика кенгаши Веб сайтлари ҳамда оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш юклатилсин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринbosари Б.Рўзибоев ҳамда Республика кенгашининг Ижтимоий химоя масалалари бўйича бош мутахассиси 3.Кулматовлар зиммаларига юклатилсин.

Ўзбекистон Агросаноат
мажмуи ходимлари касаба
уюшмаси Республика
кенгаши раиси в.в.б.
Т.Бозоров

Ўзбекистон Республикаси Сув
хўжалиги вазири
Ш.Хамраев

Узбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши ҳамда
Узбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги ўртасида ижтимоий-иктисодий
масалаларга оид 2019-2021 йиллар учун
ТАРМОҚ КЕЛИШУВИ

I. Умумий қоидалар

1. Узбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги (бундан бўён матнда Иш берувчи деб аталади) ва Узбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши (бундан бўён матнда Республика кенгаши деб аталади) кейинги ўринларда «Тарафлар» деб аталади.

2. «Тарафлар»:

- Узбекистон Республикаси Конституцияси, Мехнат кодекси, шунингдек Узбекистон Республикасининг “Ижтимоий шериклик тўғрисида”ги Қонуни, “Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида”ги, “Касаба уюшмалари, уларнинг ҳукуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида”ги, “Мехнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонуллари ҳамда бошқа қонун ҳужжатларига амал қилиб;

- Узбекистон Республикаси Президентининг мамлакатни ижтимоий-иктисодий ривожлантиришга оид стратегик кўрсатмаларини ижро учун қабул қилиб;

- Узбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси, Узбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ва Узбекистон Савдо-саноат палатаси ўртасида ижтимоий-иктисодий масалаларга оид 2017-2019 йиллар учун Бош Келишувнинг барча қоидаларига риоя қилиб;

- ходимлар ва Иш берувчининг меҳнатга оид ҳукуқлари ва ижтимоий-иктисодий манфаатлари ҳимоясини таъминлаш, жамиятда ижтимоий тотувлик ва барқарорликни сақлаб туриш ишларида амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш учун ижтимоий шериклик тамойилини амалга ошира бориб;

- Тармоқни ижтимоий-иктисодий ривожлантиришнинг асосий йўналишларини меҳнат шартлари ва унга хақ тўлашни, тармоқ ходимларининг ижтимоий кафолатларини белгилаб берувчи мазкур тармоқ келишувини туздилар (бундан бўён- «Келишув») ва ўз зиммаларига қўйидаги йўналишлар бўйича мажбуриятларни олдилар.

II. Мехнат шартномаси, бандлик кафолатлари

3. Ишга қабул қилишга ўн олти ёшдан йўл қўйилади. Ёшларни меҳнатга тайёрлаш учун умумтаълим мактаблари, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларининг ўқувчиларини уларнинг соғлиғига ҳамда маънавий ва ахлоқий камол топишига зиён етказмайдиган, таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишларни ўқишинан бўш вактида бажариши учун – улар ўн беш ёшга тўлганидан кейин ота-онасидан бирининг ёки ота-онасининг ўрнини босувчи шахслардан бирининг ёзма розилиги билан ишга қабул қилишга йўл қўйилади.

4. Иш берувчи томонидан тизимдаги корхона ва ташкилотларга иш топиш мақсадида келган олий ва ўрта маҳсус касб-хунар таълими муассасалари битирувчилари, Қуролли кучлар сафида муддатли хизматни ўтаб қайтганлар ва аҳолининг ижтимоий заиф қатламларининг бошқа тоифаларини ишга жойлашишида ҳар томонлама кумаклашади.

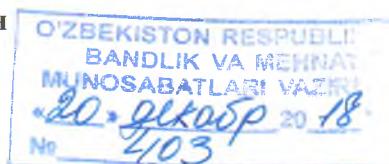
5. Нокулай меҳнат шароитларида ишлаётган ходимлар учун қисқартирилган (бир хафтада 36 соатдан ошмайдиган) иш вакти белгиланади.

6. Ходимнинг аризасига биноан унга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши мумкин, унинг муддати ходим билан Иш берувчи ўртасидаги келишувга биноан белгиланади, лекин у ўн иккى ойлик давр мобайнида жами уч ойдан ортиқ бўлмаслиги керак.

7. Иш берувчининг ташабbusи билан ходимни вақтинча бошқа ишга ўtkазиш муддати корхоналарда тузиладиган жамоа шартномаларида аниқ белгиланади ва бу муддат бир йилда 60 кундан ошмаслиги керак.

8. Меҳнат шартномасини Иш берувчининг ташабbusи билан бекор қилиш фақатгина касаба уюшмаси қўмитасининг олдиндан розилигини олиб амалга оширилади. (Узбекистон Республикаси Меҳнат кодексида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно).

Меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳукуқига эга бўлган мансабдор шахснинг ушбу

масаладаги ёзма тақдимоти Касаба уюшмаси қўмитасида Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Раёсатининг 2016 йил 19 апрелдаги 2-11 сон қарори билан тасдиқланган “Касаба уюшмаси органида иш берувчининг тақдимномасини кўриб чиқиш тартиби” асосида кўриб чиқилади.

9. Технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқариши муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишда қолдириш учун имтиёзли ҳукуқ Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодекси 103-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган ходимлар тоифаларига берилади.

10. Агар ходимлар Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодекси 103 - моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларига мувофиқ ишда қолдиришда афзаллик ҳукуқига эга бўлмасалар, у ҳолда пенсия ёшига яқинлашиб қолган (яъни пенсияга чиқишига 3 йил қолган) ва ногиронлиги бўлган ходимларни ишда қолдиришда афзалликлар берилади. Шунингдек ходимларга берилиши мумкин бўлган бошқа афзалликлар жамоа шартномаларида белгилаб қўйилади.

11. Меҳнат шартномаси бекор қилинганда Иш берувчи, ходимнинг хоҳишига кўра, йиллик асосий ва қўшимча таътилларини бериб, ундан кейин меҳнат муносабатларини бекор қилади.

12. Корхоналар ночор (банкрот) деб топилса, Иш берувчи ходимларни иш билан таъминлаш ҳамда ижтимоий ёрдам бериш чораларини кўради.

13. Ходимларни оммавий равишда ишдан озод этиш эҳтимоли тўғрисида ўз вақтида, лекин камида икки ой олдин тегишли касаба уюшмаси органига ахборот тақдим этади ва ишдан озод этиш оқибатларини енгиллаштиришга қаратилган маслаҳатли ишларни амалга оширади. Шунингдек, камида икки ой олдин ҳар бир ходимнинг касби, мутахассислиги, малакаси ва меҳнат ҳаки миқдорини кўрсатган ҳолда, бўляжак ишидан озод қилиш тўғрисидаги маълумотларни туман (шахар) аҳоли бандликка кўмаклашиш марказига ҳам маълум қилади.

14. Иш берувчи тизимдаги корхона ва ташкилотларда янги иш ўринларини ташкил этиш ва аҳолини бандлигини таъминлаш бўйича дастурлар ишлаб чиқиб, дастурда ижтимоий ҳимояга мухтоҷ шахсларни, кам таъминланган ва имконияти чекланган болаларни тарбиялаётган оиласаларни ва ишлаётган оналарни ижтимоий муҳофаза қилиш ҳамда уларни кўллаб-куvvatлашни таъминлаб боради.

III. Иш вақти ва дам олиш вақти

15. Бир ҳафталик иш вақтининг нормал муддати 40 соатдан ортиқ бўлмаган ҳолда белгиланади. Ҳисобга олинадиган даврдаги иш вақтининг муддати иш соатларининг нормал миқдоридан ошиб кетмайдиган шарт билан корхонада иш вақтини жамлаб ҳисобга олиш жорий этилганда, ҳисобга олинадиган давр бир йилдан, кундалик иш вақтининг (сменанинг) муддати эса ўн икки соатдан ортиб кетмаслиги таъминланади. Иш вақтини жамлаб ҳисобга олиш тартиби, шунингдек ҳисобга олинадиган давр мобайнида ходимларга ҳар ойда тўланадиган иш ҳаки миқдорини тенглаштиришга қаратилган чора-тадбирлар корхоналарда тузиладиган жамоа шартномаларида белгиланади.

16. Иш берувчининг ўз тасарруфидаги корхоналарда меҳнат қилаётган ходимлар учун дам олиш ва иш вақтларининг муддатлари ички меҳнат тартиб қоидаларида белгилаб қўйилади.

17. Иш берувчи ва унинг тасарруфидаги ташкилоиларида куйидаги ходимлар учун иш вақтининг қисқартирилган муддати белгиланади:

- ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимларга;
- I ва II гурух ногирони бўлган ходимларга;
- ноқулай меҳнат шароитларидағи ишларда банд бўлган ходимларга;
- алоҳида тусга эга бўлган ишлардаги ходимларга;
- уч ёшга тўлмаган болалари бор ишлаётган аёлларга.

Уларга бериладиган иш вақтини қисқартириш муддатлари иш берувчи ва ходим ўртасидаги келишувга мувофиқ белгиланади.

18. Ходимларни ишдан ташқари вақтларда ишга жалб қилиш, касаба уюшмаси қўмитаси ва ходимнинг розилиги билангина амалга оширилади. Шунингдек, иш вақти 12 соатдан иборат

бўлган ишчилар, оғир ва заарли меҳнат шароитларида ишлаётган ходимлар ва 18 ёшга тўлмаган шахслар ишдан ташқари вактларда ишга жалб қилинмайди.

19. Иш вақтидан ташқари вактларда ишга жалб қилинганд ҳар бир ходим учун, унинг йил давомида шундай ишларда ишлаган вакти 120 соатдан ортиқ бўлмаслиги таъминланади.

20. Барча ходимларга ҳар йили меҳнат таътили 15 иш кунидан кам бўлмаслиги белгиланади. Меҳнат жараёнида соғлигига физиковий, кимёвий, биологик ва ишлаб чиқаришнинг бошқа заарли омиллари таъсир этадиган ходимларга нокулай меҳнат шароитида ишлаганликлари учун йиллик қўшимча таътил берилади. Корхоналарда қўшимча таътил олиш ҳуқуқини берувчи ишлар, касблар ва лавозимлар рўйхати, таътилларнинг муддати, уларни бериш тартиби ва шартлари тизимдаги корхоналарнинг жамоа шартномаларида белгиланади.

21. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 144-моддасида кўрсатиб ўтилган ходимлар тоифаларидан ташқари қўйдаги ходимларга меҳнат таътили уларнинг хоҳишига кўра ёзги ёки улар учун қулай бўлган бошқа вактда берилади:

-Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 20 марта 153 - сон қарори билан тасдиқланган Ижтимоий аҳамиятли касалликлар рўйхатига асосан, ижтимоий аҳамиятга молик касалликлар бўйича ҳисобда турган ходимларга;

- бетоб оила аъзосини парваришилаётган ходимларга;
- ишлаётган пенсионерларга.

22. Йиллик меҳнат таътилларининг умумий давомийлиги (қўшимча таътиллар билан биргаликда) 48 иш кунидан ортиқ бўлмаслиги керак.

23. Ходимга иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган таътилларнинг муддати икки ҳафтадан кўп бўлмаган даври ҳам йиллик асосий таътилни олиш ҳуқуқини берувчи меҳнат стажига қўшилади.

24. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 229-моддасида назарда тутилган ҳолларда, шунингдек ходимнинг асосли сабаблари мавжуд бўлган ҳолларда унинг илтимосига кўра Иш берувчи тўлиқсиз иш куни белгилаб беради. Ушбу ҳолда Меҳнат кодексининг 119-моддасига амал қилинади.

25. Ходимларга қуйидаги ҳолларда иш ҳақи сақланган таътиллар берилади:

- фарзанд тугилганида отага икки иш куни;
- оила қуриш муносабати билан уч иш куни;
- яқин қариндошларининг дағи маросимига уч иш куни.

Яқин қариндошлар деб: ходимнинг ота-оналари, ака-укалари, опа-сингиллари, фарзандлари, эри (хотини), шунингдек эр-хотинларнинг ота-оналари, ака-укалари, опа-сингиллари ҳисобланадилар.

26. Таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқийдиганлар ва ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимлар учун имтиёзлар бўйича шартларни тизимдаги корхона ва ташкилотларда тузиладиган жамоа шартномаларига киритилиши таъминланади.

IV. Меҳнатга ҳақ тўлаш ва рағбатлантириш кафолатлари

27. Иш берувчи тизимдаги корхона ва ташкилотларда меҳнат вазифаларини тўлиқ бажарган ходимнинг ойлик меҳнат ҳақини қонун ҳужжатларида Меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасининг биринчи разряди бўйича белгиланган миқдордан оз бўлишига йўл қўймайди. Бунда меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг тариф қисми 50 фоиздан кам бўлмайди. Республикада энг кам иш ҳақи даражаси ўзгарган тақдирда тариф ставкалари ва лавозим маошларини ўз вақтида кўриб чиқади.

28. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 март 88-сонли “Иш ҳақи ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарорига асосан, иш ҳақи тўловлари кечикирилгани учун корхоналар раҳбарлари жавобгардирлар.

29. Масъулиятини ошириш мақсадида, иш ҳақи тўловларини Иш берувчининг айби билан кечиктирилган ҳар бир кун учун тўланиши лозим бўлган сумманинг 0,01 фоизи миқдорида ходимларга пеня тўланади. Иш берувчига хизмат кўрсатувчи банкнинг айби билан иш ҳақи тўловлари кечиктирилганда, Иш берувчи жавобгарликдан озод қилинади.

30. Таътил бошланмасдан охирги иш кунидан кечикмай таътил учун иш ҳақи тўланиши таъминланади.

31. Тунги, кечки, иш вақтидан ташқари, дам олиш ва байрам кунлари ишлаган ходимларни қонунда кўрсатилган имтиёзлар билан таъминлайди. Дам олиш ва байрам кунларида бажариладиган иш учун ходимларга камиди икки хисса ҳақ тўланади. Тизимдаги куйи ташкилотларнинг шароитидан келиб чиқиб, қонунчиликда ўрнатилган меъёрдан ортиқча тўланиши мумкин бўлган компенсация миқдори уларда тузиладиган жамоа шартномаларида белгилаб қўйилади.

32. Ходимнинг ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ қўшимча харажатлар қонун хужжатларига асосан корхоналарда тузиладиган жамоа шартномалари ҳамда меҳнат шартномаларида белгиланган шартлар ва тартибда Иш берувчилар томонидан қопланади.

33. Ходимларнинг розилиги билан иш ҳақининг бир қисми унинг пластик карточкасиغا ўтказилиб берилади.

34. Ходимлар меҳнат соҳасида давлат ва жамият олдидаги алоҳида хизматлари учун давлат мукофотларига тақдим этилиши мумкин. Ходимларни аттестациядан ўтказиш жараёнида, алоҳида хизматлари учун “Фахрий ёрлиқ” ва унвонларга, давлат мукофотларига тақдим қилинаётганда касаба уюшмаси органларининг тавсия ва кўрсатмаларини инобатга оладилар.

35. Жамоа шартномалари орқали кўп болали ва кам таъминланган оиласларга, имконияти чекланган болаларни тарбиялаётган оиласларга, уруш ва меҳнат фахрийларига корхона ва ташкилотларнинг молиявий холатидан келиб чиқиб моддий ёрдам кўрсатиб бориш буйича мақсадли бандлар киритилишини таъминлайди.

V. Меҳнатни муҳофаза қилиш

35. Иш берувчи Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазири томонидан 1996 йил 29 июнда тасдиқланган Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида намунавий низомга (рўйхат рақами 273, 1996 йил 14 август) мувофиқ ишларни ташкил этади.

36. Ўзбекистон Республикасининг “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонунининг 23-моддаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазири томонидан 1996 йил 29 июнда тасдиқланган Меҳнат муҳофазаси бўйича ўқишлиарни ташкил қилиш ва билимларни синаш тўғрисида намунавий низом (рўйхат рақами 272, 1996 йил 14 август) асосида раҳбар ходимлар, мутахассислар ва ишчи-ходимларни меҳнат муҳофазаси бўйича ўқитади ва билимларини синовдан ўтказади.

37. Ходимлар сони эллик киши ва ундан ортиқ бўлган ҳар бир ташкилотда меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига риоя этилишини таъминлаш, уларнинг бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш мақсадида меҳнатни муҳофаза қилиш хизмати ташкил этилади ёки меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича тегишли тайёргарликка эга бўлган мутахассис лавозими жорий этилади. Элликта ва ундан ортиқ транспорт воситаси мавжуд бўлган ташкилотда йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ҳам ташкил этилади ёки йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича мутахассис лавозими жорий этилади.

38. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 12- ноябрдаги 245-сон қарори билан тасдиқланган Корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда меҳнатни муҳофаза қилиш жамғармасини ташкил этиш ва унинг маблағларидан фойдаланиш тартиби тўғрисида низом асосида корхона ва ташкилотларда меҳнатни муҳофаза қилиш жамғармасини ташкил этади.

39. Республика кенгаши билан ишлаб чиқаришда жароҳатланиш ва касб касалликларини олдини олиш бўйича қўшма чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда унинг бажарилишини таъминлайди. Чора-тадбирларнинг бажариишини ҳамкорликда ўрганишни ташкил этади.

40. Мехнат муҳофазаси хоналари, ҳавфиззлик техникаси бурчакларини жиҳозлаш ҳамда ўқишиш ўтказиш бўйича техника-воситаларини, ўқув ва кўргазма қуролларини, плакатларни сотиб олиб беришни ташкил қиласи.

41. Келгуси йил учун меҳнат муҳофазаси бўйича битим тайёрлаш борасида барча иш жойларида меҳнат шароити бўйича экспертиза ўтказишни ва келаси йил январь ойининг 1-санасига қадар иш шароитларининг санитария-техник ахволига оид паспорт тўлдирилиши юзасидан назорат олиб боради. Паспортда аниқланган камчиликларни санитария қоида ва меъёrlар талабига келтириш бўйича тадбирларни ишлаб чиқиб, меҳнат муҳофазаси бўйича битимга киритилишини ҳамда битимда назарда тутилган чора-тадбирларнинг бажарилиши учун маблағ ажратилишини таъминлайди.

42. Ташкилотларга барча янги ишга кираётган, шунингдек бошқа ишга ўтказилаётган ходимлар учун меҳнатни муҳофaza қилиш бўйича йўл-йўриқлар бериш, ишларни бажаришнинг ҳавфисиз услублари ва усулларини ҳамда баҳтсиз ходисалардан жабрланганларга ёрдам кўрсатишга ўқитишини ташкил этади.

43. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 15 сентябрдаги 263-сон қарори билан тасдиқланган Иш ўринларини меҳнат шароитлари ва асбоб-ускуналарнинг жароҳатлаш ҳавфлилиги юзасидан аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисида низомга мувофиқ аттестациядан ўтказишни таъминлайди.

44. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 214-моддаси ва Соғликни сақлаш вазирининг 2012 йил 10 июлдаги 200-сон буйруғи билан тасдиқланган Ходимларни тиббий кўриқдан ўтказиш тартиби тўғрисида низом (рўйхат раками 2387, 2012 йил 29 август) талабларига риоя қилган ҳолда ходимлар дастлабки ва даврий тиббий кўриқдан ўтказилади, бунда ходим чиқимдор эмаслиги ҳақида эслатиб ўтилади.

45. Ташкилотларда ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ходисаларнинг ва ходимлар соғлиғига бошқача шикаст етказилишининг текширувдан ўтказилиши ҳамда хисобга олинишини ташкил этади.

46. Бинолар, иншоотлар, асбоб-ускуналардан фойдаланиш, технологик жараёнларни амалга ошириш чогида, шунингдек ишлаб чиқаришда хом ашё ва материалларни қўллаш, ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш чогида ходимларнинг ҳавфиззлигини таъминлайди.

47. Иш берувчи ноқулай меҳнат шароитлари, заарли ва ҳавфли ишларда ишловчи ходимларни ўз вактида тиббий кўриқдан ўтказилишини таъминлайди (бундай касб ва ишлар турлари рўйхати жамоа шартномасига илова қилинади).

48. Меҳнат кодексининг 217-моддасига мувофиқ, меҳнат шароити ноқулай ишларда банд бўлган ходимлар белгиланган нормалари бўйича сут ва шунга тенглаштирилган озиқовқат маҳсулотлари, даволаш профилактика озиқ-овқатлари, маҳсус кийим бош, пойабзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситалари ва гигиена воситалари билан бепул таъминланади (бундай касб ва ишлар турлари рўйхати жамоа шартномасига илова қилинади).

49. Ўзбекистон Республикаси “Меҳнатни муҳофaza қилиш тўғрисида”ги Қонуни (янги таҳрири) 31-моддасига мувофиқ меҳнат муҳофазаси бўйича вакиллар сайланиши, ўқитилиши, шароитлар яратиб берилиши ҳамда вакил этилган шахс зиммасига юклатилган вазифаларни бажариши учун ҳар ҳафтада камида икки соат иш вакти ажратилади ва бу вакт учун иш жойи (лавозими) бўйича ўртача ойлик иш ҳақи сақлаб қолинади. Шунингдек, Иш берувчи касаба уюшма қўмитаси билан келишган ҳолда меҳнатни муҳофaza қилиш бўйича вакилларини рағбатлантиради.

50. Иш берувчи ходимларни ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ходисалар ва касб касалликларидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарори билан тасдиқланган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш коидалари талабларига мувофиқ ҳолда суғурта қилишини ташкил этади.

51. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 11 февралдаги “Ходимларга уларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлик ҳолда жароҳатланиши, касб касалликларига чалиниши ёки саломатликнинг бошқа хил шикастланиши туфайли етказилган зарарни тўлаш тўғрисида”ги 60-сонли қарори билан тасдиқланган коидаларга мувофиқ меҳнатда жабрланган ва бокувчисини йўқотган оилаларга бир йўла ва ойма-ой

тўланадиган нафақаларни ҳамда бошқа тўловларни тўланишини таъминлайди.

52. Ташкилотларнинг тармоқ касаба уюшмаси Республика кенгаси томонидан “Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан” ўтказиладиган республика кўрик-тандловида иштирок этишини таъминлайди.

53. Касаба уюшмалари барча босқичларда меҳнат муҳофазасини, шунингдек Иш берувчилар бу борадаги ўз мажбуриятларини бажариши устидан жамоатчилик назоратини ўрнатади. Касаба уюшма ташкилотларининг меҳнат муҳофазаси борасида қабул қилган қарорлари Иш берувчилар томонидан бажарилиши таъминланади.

54. Ишлаб чиқариш ва ижтимоий соҳа обьектларини ҳар йил октябрь ойининг 1-санасига қадар кузги-кишкни мавсумга тайёрлаш чораларини кўради.

VI. Ижтимоий кафолат ва мажбуриятлар

55. 2019-2021 йилларда ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти ташабbusи билан ҳар йили қабул қилинадиган ижтимоий ўналишдаги Давлат дастурларини амалга ошириш учун чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва қуидаги тадбирларни корхоналар маблаглари ҳисобидан амалга ошириш кўзда тутилади:

а) кам таъминланган, бокувчисини ўқотган оиласлар фарзандларини ўкув куроллари, дарсликлар ва мактаб формалари билан бепул таъминлайди;

б) олий ва ўрта маҳсус ўкув юртларида таълим олаётган кам таъминланган оиласларнинг фарзандларини билим олиш учун тўланадиган контракт пулининг бир қисмини тўлаб беришни жамоа шартномаларида белгилайди;

в) ўз тасарруфидаги корхона ва ташкилотларнинг имкониятларидан келиб чиқиб, жамоа шартномалари орқали ходимларга, нафақага чиқканларга, ногиронларга, кам таъминланган оила вакилларига, кўп болали оиласларга, бокувчисини ўқотган ёлғиз, кекса кишиларга моддий ва ижтимоий ёрдам кўрсатилишини таъминлайди.

56. Корхоналар маблағлари ҳисобидан болалар оромгоҳларининг ёзги мавсумини талаб даражасида ўтказилишини таъминлаш, болалар оромгоҳлари йўлланмалари қийматларини 100 фоизигача қоплаш, 16 ёшга тўлмаган ногирон фарзанди бор ходимларга эса – шунингдек санаторийлар, профилакторийлар йўлланмалари нархини 100 фоизигача қоплаш буйича имтиёзларни корхона жамоа шартномаларида алоҳида белгилаб қўйилади.

VII. Маънавий-маърифий ва жисмоний тарбияни оммалаштириш ишлари ҳамда меҳиаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш

57. Маданий-маърифий ишларни яхшилаш учун «Тарафлар» қуидагиларни ўз зиммасига оладилар:

а) “Маънавият ва маърифат” хонасини ташкил этиб, уни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаси ва Республика Маънавият тарғибот маркази тавсиялари асосида жиҳозлаш, Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари, Мустақиллик йилларида чоп этилган замонавий адабиётлар ҳамда плакатлар, стенд ва техник воситалар билан таъминлашни;

б) ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини ҳар йили маданий дам олдириш, туризм ва соғломлаштиришни ташкил этиш чораларини кўриб боришни;

в) ҳар йили соғломлаштириш учун Иш берувчи томонидан ўтказилаётган маблағлар ҳисобидан кўп йиллар давомида тизимда фаолият юритган пенсиядаги ёлғиз қариялар, пенсиянерлар ва ногиронларга бепул йўлланмалар ажратиш шунингдек кам таъминланган ва кўп болали оила аъзолари ва бошқа ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ ходимларнинг маълум миқдорини касаба уюшмалари санаторийларида бепул соғломлаштиришни;

г) ёлғиз кексалар, пенсионерлар, ногиронлар, имконияти чекланган болалар, кам таъминланган ва кўп болали оиласларга моддий ёрдам кўрсатиш учун ҳар йили “Наврӯз” ва “Мустақиллик” байрамлари арафасида мақсадли тадбирларни ўтказишни;

д) ёз мавсумида болаларнинг болалар соғломлаштириш оромгоҳларида дам олиш ва соғломлаштирилишини ташкил этишини;

е) Давлат дастурларини бажариш доирасида таникли фан, адабиёт ва санъат арбоблари,

адабиётшунослар, ишлаб чиқариш илғорларини жалб этган ҳолда меҳнаткашлар ва ёшлар ўртасида, турли мавзуларда мазмунли ва қизиқарли учрашувлар ташкил этиб боришни;

ё) бугунги кунда амалга оширилаётган давлат сиёсатининг устувор йўналишлари, кенг кўламдаги ислоҳотларнинг мазмун-моҳияти, қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва давлат дастурларининг аҳамиятини меҳнаткашларга атрофлича тушунириш хар ойда 2 мартадан “Маънавият соатлари” ўтказиб бориш;

ж) Республика кенгаши билан ҳамкорликда тизимдаги барча ташкилотлар раҳбарлари, кадрлар бўлими мутахассислари, хукукшунослар ҳамда касаба уюшмаси қўмитаси раислари шунингдек олий ва ўрта маҳсус касб-хунар таълими муассасаларини битириб ишга янги келган ходимларнинг хукуқий саводхонлигини ошириш максадида меҳнат қонунчилигини бузилишларини олдини олиш ва меҳнат муносабатларини тартибга солиш, меҳнат муҳофазаси масалаларида ўқув-семинарлар ташкил қилиш, ўқув семинарларида «Халқаро ва миллий меҳнат стандартлари» мавзусида тренинглар ва тушуниришлар олиб бориш;

з) долзарб ижтимоий-иктисодий масала ва муаммоларни муҳокама қилиш учун Республика кенгаши мутахассислари ва Иш берувчининг вакиллари иштирокида давра сұхбатлари ташкил этиб боришни;

и) тизимдаги корхона, ташкилот ва муассасаларнинг “Ишонч”, “Ишонч-доверие” газеталарига обуна бўлишда касаба уюшмаларига қўмаклашиши;

й) жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиш учун етарли шароитлар яратиб бериш, жумладан, ходимлар гимнастикасини ташкил этишни;

к) тизимдаги корхоналар балансида бўлган ижтимоий объектлар фаолиятини корхона маблағлари хисобидан янада ривожлантириш, уларнинг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш, жорий ва капитал таъмирлаш ҳамда уларни жихозлар билан таъминлаш каби вазифаларни бажариб борадилар.

VIII. Аёллар меҳнатини тартибга солиш. Аёллар ва оиласи вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга бериладиган қўшимча имтиёз ва кафолатлар

58. Иш берувчи тармоқда меҳнат фаолиятини юритаётган аёлларнинг меҳнат хуқуqlари ва ижтимоий кафолатларини таъминлаш борасида Халқаро меҳнат ташкилотининг қўйидаги Конвенцияларига оғишмай риоя этади:

“Зўраки ёки мажбурий меҳнат тўғрисида”ги 29-сонли Конвенция;

“Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенция;

“Оналикни муҳофaza қилиш тўғрисида”ги 103-сонли Конвенция;

“Мажбурий меҳнатни тугатиш тўғрисида”ги 105-сонли Конвенция;

“Меҳнат ва иш турлари соҳасида камситишлар тўғрисида”ги 111-сонли Конвенцияларига.

59. Аёллар ва ёшларга имтиёзлар бериш ҳамда улар учун маънавий ва моддий қўллаб-куватлаш чораларини қўллаш максадида:

-болали аёлларга моддий ёрдам қўрсатиш ва қисқартирилган иш вақтини ўрнатади;

-тиббий хulosага мувоғиқ ҳомиладор аёлларга оғирроқ ишлар ёки ноқулай ишлаб чиқариш омиллари таъсиридан холи бўлган иш ўринларини ажратиш имтиёзларини беради.

60. Касаба уюшмалари билан биргаликда тизимдаги барча қуий ташкилотларда тузиладиган жамоа шартномаларига аёллар ва ёшларга имтиёзлар бериш бўйича алоҳида бўлимлар киритилишиги эришади.

IX. Ёшлар учун қўшимча имтиёз ва кафолатлар

61. Халқаро меҳнат ташкилотининг “Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисида”ги 138-сонли ҳамда “Болалар меҳнатининг оғир шаклларини тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилинч чоралар тўғрисида”ги 182-сонли Конвенцияларига биноан ишга қабул қилиш учун энг кичик ёшга риоя этиш, ҳамда болалар меҳнатининг оғир шаклларини тақиқлаш юзасидан аниқ максадга йўналтирилган ишлар олиб борилади.

62. Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар меҳнатга оид муносабатларда катта ёшдаги ходимлар билан тенг хукуқда бўладилар, меҳнатни муҳофaza қилиш, иш вақти, таътиллар ва

бошқа меҳнат шартлари соҳасида улар учун меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларда белгиланган қўшимча имтиёзлардан фойдаланадилар.

63. Тизим корхоналарида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўкув юртларида, кадрларни малакасини ошириш, уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш институтларида ва курсларида ўқиётган ёшларга белгиланган тартибда иш жойидан ҳақ тўланадиган қўшимча таътил бериш, кисқартирилган иш ҳафтаси белгилаш ва бошқа имтиёз ва кафолатлар бўйича шартлар корхоналарнинг жамоа шартномаларида алоҳида кўрсатилади.

64. «Томонлар» олий ва ўрта махсус касб-хунар таълими муассасалари битиравчиларини, Қуролли кучлар сафида муддатли хизматни ўтаб қайтган ёшларни ишга жойлаштирилиши ва иш жойларида қўнимлигини алоҳида назоратга оладилар ва ҳар томонлама кўмаклашади.

65. «Томонлар» ёш йигит-қизларни касаба уюшмалари фаолиятига жалб этиш ишларини олиб бориб, жамоат ишида фаоллик қўрсатганларни мунтазам равишда касаба уюшмаси қўмитаси томонидан тақдирлаб борадилар ва улар ўртасида касб маҳорати бўйича танловлар ўтказадилар.

66. Тизимдаги корхоналарда тузиладиган жамоа шартномаларида ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга, шунингдек касб-хунар таълими муассасаларининг битиравчиларига меҳнат муносабатлари соҳасида қўшимча имтиёзлар ўрнатиш ва узок муддат фойдаланиладиган товарлар харид қилиш, уй-жой қурилиши, шунингдек сафарбарлик чақируви захирасида хизмат ўташга ҳақ тўлаш учун ёш ходимларга фоизсиз ссудалар бериш масалалари киритилишини йўлга кўяди.

67. Ўкувчи ва талабаларга ишлаб чиқариш амалиётида раҳбарлик қилиш учун юкори малакали ишчилар, раҳбарлар ва мутахассисларни жалб этиш ҳамда тармоқда устоз-шогирд тизимини жорий этиш, янги ишга қабул қилинган ёшларни шогирдликка олган устоз ходимларни рағбатлантиришни ўз зиммасига олади.

X.Меҳнат низоларини ҳал этиш

68. Иш берувчи ва унинг тизимидағи корхона ва ташкилотлар Меҳнат кодексининг 259–281-моддаларига асосан меҳнат низолари бўйича комиссияларни ташкил этади ва фаолиятини йўлга кўяди.

69. «Томонлар» ижтимоий шериклик принципларини тан олган ҳолда, жамоа шартномаларининг бажарилишида юзага келган ҳар қандай низоларнинг олдини олиш чораларини қўришни ўз зиммасига оладилар. Баҳслашувларни ўзаро ишонч ва хурмат билан, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари асосида ҳал этадилар.

70. Иш берувчи меҳнат қонунчилиги бузилишларининг олдини олиш бўйича Республика кенгаши билан ҳамкорлигини йўлга кўяди.

71. Тизимда меҳнат муносабатлари бўйича касаба уюшмалари аниқлаган қонунбузарликлар Иш берувчилар томонидан бартараф этилмаган ҳолатларда, «Томонлар» ижтимоий шериклик ва мулоқот асосида ходимларнинг меҳнат ҳуқукларини судгача ҳимоя қилиш тизимини жорий этади.

XI. Ижтимоий шериклик. Касаба уюшмаси фаолиятининг кафолатларига риоя этилиши

72. Иш берувчи:

а) ўз тасаррufидаги корхона ва ташкилотлардаги ходимларнинг ягона вакиллик органи сифатида ушбу корхона ва ташкилотларда фаолият юритаётган касаба уюшмалари қўмиталарини тан олади.

б) янги ишга қабул қилинган ходимларни касаба уюшмаси қўмитаси раиси (ташкилотчиси) билан танишув сұхбатидан ўтишини йўлга қўйилишини таъминлайди.

в) касаба уюшмаси аъзоларининг ёзма аризалари асосида касаба уюшмасига аъзолик бадаллари корхона бухгалтерияси орқали пул ўтказиш йўли билан тўланиб борилишини мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди.

г) Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви, Молия вазирлиги, Давлат солик қўмитасининг 2011 йил 12 декабрдаги 35/4, 82, 2011-41-сон қарори билан тасдиқланган Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисобваракларидан пул маблағларини ҳисобдан

чиқариш тартиби тұғрисидаги йүрикномаға (рўйхат рақами 2342, 2012 йил 15 март) биноан, корхона ҳисобварағыда маблаг өтәрли бўлмаган ҳолларда касаба уюшмаси аъзолик бадаллари ижро тўлов ҳужжатлари бўйича пропорция асосида ҳисобдан чиқариладиган маблаглар қаторига киритилади.

73. Ходимларнинг аттестациядан ўтказишга ушбу аттестация бошланишидан камида 2 ой олдин касаба уюшмаси қўмитаси билан биргаликда тайёргарлик кўради. Касаба уюшмаси қўмитаси вакили аттестация ўтказиш комиссияси таркибига киритилади.

74. Мехнат жамоалари аъзолари қаторида асосий ишидан озод этилган касаба уюшмаси қўмитаси ходимларига ҳам жамоа шартномаларида белгиланган барча ижтимоий-иктисодий манфаатлардан фойдаланиш ҳуқуқлари берилади.

75. Халқаро меҳнат ташкилотининг “Бирлашмалар эркинлиги ва касаба уюшмалари га бирлашиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги 87-сонли Конвенциясига мувофиқ Иш берувчи тизимдаги қуйи ташкилотларда касаба уюшмаси ташкилотларини тузишга қўмаклашиб, уларнинг фаолияти учун керакли шароитлар яратишда ҳамкорлик қиласди.

76. Халқаро меҳнат ташкилотининг «Корхоналарда меҳнаткашлар вакилларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва уларга бериладиган имкониятлар тўғрисида»ги 135-Конвенциясига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига 1995 йил 18 декабрда 196-рақам билан рўхатга олинган «Мехнат муҳофазаси бўйича вакил ҳақида Низом»нинг 12-бандига биноан ходимларнинг қуйидаги тоифалари мазкур Шартнома мақсадларида сайлаб қўйиладиган касаба уюшмаси органлари аъзолари ҳамда меҳнатни муҳофaza қилиш бўйича вакиллар меҳнаткашлар вакиллари деб эътироф этилади.

77. Тизимда “Ишонч” телефонлари тармоғини кенгайтириш орқали ижтимоий-меҳнат масалалари юзасидан ходимлар билан қайта алоқа механизмини янада такомиллаштириб боради.

78. Республика кенгаши:

а) ишлаб чиқариш вазифаларини бажариш, ижтимоий-иктисодий масалаларни ҳал қилиш, соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш учун, меҳнат жамоаларини сафарбар қилишда ўз ваколатлари доирасида ҳўжалик органлари билан ҳамкорлиқда иш олиб боради ва уларга қўмаклашади;

б) ходимларнинг ижтимоий-иктисодий, меҳнат муносабатларига оид ҳуқуқий ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қиласди;

в) касаба уюшмалари қўмиталари бир вақтнинг ўзида бошқа томоннинг манфаатларини ҳимоя қилишга ҳақли эмас, шу билан бирга улар мазкур келишув, ички меҳнат тартиб қоидалари ва бошқа қонун ҳужжатларини сўзсиз бажарилишини таъминлаш мақсадида, Иш берувчилар билан ҳамкорлик қиласди, уларга ходимларни соғломлаштириш ва меҳнат жамоаларида соғломлаштириш ва маданий-маърифий ишлар олиб борасида амалий ёрдам кўрсатади;

г) ходимларнинг ижтимоий-иктисодий ва ҳуқуқий манфаатларини ифода этиш мақсадида тузиладиган жамоа шартномалари юзасидан музокаралар олиб борилиши, тузилган жамоа шартномаларига ўзгаришиш ва қўшимчалар киритилиши, экспертизадан ўтказилиши ва имзоланишида қатнашади ва назоратга олади;

д) ягона ижтимоий тўловлар ҳисобидан соҳа ходимларига санаторийларга ва уларнинг фарзандларига болалар соғломлаштириш оромгоҳларига йўлланмаларни белгиланган тартибда берилишини назорат қиласди;

е) Иш берувчи ва унинг жойлардаги қуйи ташкилотларида ходимларнинг меҳнатига ҳақ ўз вақтида ва мазкур Келишувда кўзда тутилган талаблардан келиб чиқиб амалга оширилишини доимий назорат қилиб боради;

ё) ходимларнинг ойлик маошлари қонун талабларига зид ҳолда ўз вақтида тўланмаган ҳолларда, Иш берувчи Республика кенгаши билан биргаликда корхоналарнинг молиявий имкониятларини инобатга олган ҳолда қарздорликни бартараф этиш чора-тадбирлари ва муддатлари бўйича йўл ҳариталари ишлаб чиқиб, қисқа муддатларда иш ҳақи бўйича қарздорликни тугатиш борасида амалга оширилган ишлар бўйича маълумот алмасиб боради;

ж) «Томонлар»нинг тегишли вакиллари ходимларни корхона мулкига бўлган

муносабатини яхшилашга ва бу мулкка ўз мулкига қарагандек қарашиб, ишлаб чиқариш учун зарур бўлган хом ашъёни тежаб ишлатишга ва корхона моддий бойликларини асрарига ўргатувчи тушунтириш ишларини олиб боради;

3) спорт ҳамда соғломлаштириш ва саломатлик спортациядалар турлари бўйича тармоқ миқёсида мусобақалар, спартакиадалар ташкил қилиш ва ўтказишни, тармоқ терма жамоаларининг Республика мусобақаларида иштирок этишини ташкил қиласди;

и) Тизим корхоналарида Халқаро меҳнат ташкилотининг асос солувчи конвенцияларига риоя этишга доир чоралари тизимини ҳар йили таҳлил қилиб боради.

79. Иш берувчи:

а) асосий ишидан озод этилмаган касаба уюшма сайланма органлари аъзоларига жамоат ишларини бажаришлари учун ўртача иш ҳақлари сақлаган ҳолда хафтада 2 соат бўш вақт ажратишини таъминлайди ва юқори касаба уюшма ташкилотлари томонидан ташкил этилаётган ўқувлар, маданий-маърифий ва спорт йўналишидаги тадбирларда иштирок этишлари билан боғлиқ қисқа муддатли (бир ҳафтагача) хизмат сафари харажатларини (бориш ва келиш, суткалик харажатлар, меҳмонхонада яшаш ва х.к.) корхона ҳисобидан қоплаш мажбуриятини олади;

б) касаба уюшма қўмитаси аъзолигига сайланган (acosий иш лавозимидан бўшатилган) ходимларга сайлов ваколатлари тугаганидан сўнг асосий иш лавозимларига қайтиш ҳукуқи берилади. Ходимни сайловгача эгаллаган лавозими банд бўлса, ходимни ва касаба уюшма қўмитасининг розилиги билан, сайловгача эгаллаган иш лавозимига (ойлик маоши ва меҳнат шароити) тенглаштирилган бошқа лавозимларни тавсия этади;

в) Касаба уюшмаси қўмитаси Иш берувчи томонидан меҳнат ва касаба уюшмалари, уларнинг ҳукуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари нормаларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга оширади, аниқланган ҳукуқбузарликлар бартараф этилишини талаб қилишга ҳақли. Иш берувчи қонун ҳужжатлари бузилишларини бартараф этиш тўғрисидаги тақдимномаларни қўриб чиқиши ва қўриб чиқиши натижалари ҳақида касаба уюшмасига ўн беш кунлик муддат ичидан хабар беради. (Ўзбекистон Республикаси «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳукуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунининг 11-моддаси);

г) корхоналарда фаолият юритаётган касаба уюшма қўмиталарини уставда белгиланган фаолиятини амалга оширишлари учун хона, транспорт, ташкилий техника, алоқа ва Интернетга уланиш воситалари, канцелярия моллари билан бепул таъминлаш мажбуриятини олади;

д) касаба уюшмаси органлари таркибига сайланган Ходимларнинг вакиллик органлари аъзоларига ўзларининг вакиллик фаолиятларини амалга оширишлари муносабати билан Иш берувчи томонидан бирон бир шаклдаги таъқиб қилинишдан ҳимоя этиш кафолатланади;

е) вакиллик органлари таркибига сайланган ва ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилмаган ходимларга интизомий жазо беришга, улар билан тузилган меҳнат шартномасини Иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилишга, шунингдек вакиллик органлари таркибига сайланган ходимлар билан меҳнатга оид муносабатларни уларнинг сайлаб қўйиладиган лавозимдаги ваколати тугаганидан кейин икки йил давомида Иш берувчининг ташаббуси билан маҳаллий меҳнат органининг олдиндан розилигини олмай туриб бекор қилишга йўл қўйилмайди;

ё) Республика кенгаши раисини Иш берувчининг бошқаруви органлари ҳайъатлари таркибига киритилишига ҳамда Касаба уюшмаси қўмитаси вакилларини Корхона бошқаруви органларининг ҳайъат таркибларига киритилишига қўмаклашади;

ж) касаба уюшмаларининг қонуний ҳукукларига риоя этади, уларнинг қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда тузилишига ва фаолият юритишига тўсқинлик қилинишига йўл қўймайди.

XII. Келишувнинг амал қилиши, уни амалга ошириш механизми ва бажарилиши учун Тарафларнинг жавобгарлиги

80. Мазкур Келишув 2019-2021 йиллар учун тузилган бўлиб, янги Тармоқ келишуви қабул қилингунга қадар амал қиласди. Белгиланган муддат тугагач, тарафлар янги Келишув тузгунча ёки амалдаги Келишувни ўзгартиргунча, тўлдиргунча амалда бўлади.

81. «Тарафлар» мазкур Келишувни ижтимоий-иқтисодий масалалар хусусида келишиб сиёсат олиб боришнинг умумий принципларини белгилаб берувчи ижтимоий шерикликнинг асосий ҳужжати деб эътироф этадилар ҳамда мазкур Келишувга амал қиласидилар, унинг барча шартларини бажариш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар.

82. Мазкур Келишувга имзо чеккан ҳар икки Тараф унинг мақсадлари рўёбга чиқиши учун ўз ваколатлари доирасида масъулиятни тан олади ва юзага келиши мумкин бўлган муаммоларни ҳал этилишида ҳамкорлик қилиш мажбуриятини олади.

83. «Тарафлар» мазкур Келишувнинг амал қилиш даврида қуйидагиларни зарур деб хисоблайдилар:

а) ижтимоий, меҳнат муносабатларининг энг муҳим масалалари юзасидан «Тарафлар»нинг манфаатларига тааллуқли қарорлар қабул қилишдан олдин ўзаро маслаҳатлашувлар ўтказади;

б) Иш берувчи тизимидағи корхона ва ташкилотларда илмий асосланган меҳнат меъёрларини ишлаб чиқиш учун шарт-шароит яратиш орқали меъёрий негизни ривожлантириш ишларини давом эттиради;

в) Мазкур Келишувда кўзда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишини назорат қилиб, тадбирларни бажармаслик фактлари аниқланганда «Томонлар»ни хабардор қиласиди ва камчиликларни бартараф этиш бўйича тегишли чоралар кўради;

г) зарурат туғилганда ва факат ўзаро келишилгандан кейингина ушбу келишувга «Томонлар» олдин қабул қилган мажбуриятларнинг бажарилишига тўскинилик қилмайдиган кўшимчалар ва ўзгартиришлар киритади;

д) Келишув бажарилишининг йиллик якуни тўғрисидаги ахборот ҳар икки томон вакилларидан иборат бўлган комиссия томонидан тайёрланади ва Иш берувчи ҳамда Республика кенгаши раёсати кўшма мажлисида муҳокама қилинади;

е) Келишувда кўзда тутилган мажбуриятларни қисман ёки тўлиқ бажармаган масъул мансабдор шахсларга нисбатан амалдаги қонунчиликда белгиланган тартибда чора кўрилади;

ё) «Томонлар» таркибий тузилишида ўзгаришлар ёки қайта тузишлар юз берган ҳолларда тегишли органлар уларнинг ҳуқуқий ворисларини аниқлайдилар ва ворислар ушбу Келишувни бажаришга мажбурдирлар;

ж) мазкур Келишувга мувофиқ, жойларда жамоа шартномаларини тузиш ва амалдагиларга кўшимча ва ўзгартириш киритиш мақсадида Иш берувчи Келишув нусхасини бир ҳафта давомида ўзининг куйи ташкилотларига юборади;

з) мазкур Келишувни амал қилиш муддати тугаганидан сўнг, янги Келишув тузишни январь оидан, корхона, ташкилот, муассасаларда жамоа шартномаларини эса – март оидан кечиктирмай тузиш мажбуриятларини олади;

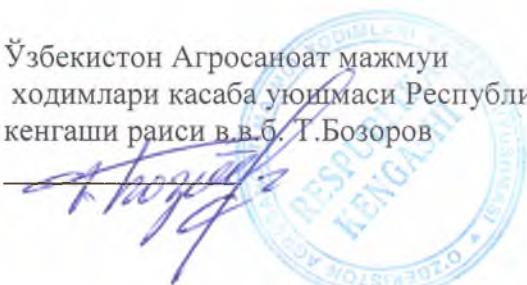
и) Келишувнинг бажарилиши бўйича жавобгарлик Ўзбекистон Республикаси сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринbosари Б.Рўзибоев ҳамда Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси ўринbosари Т.Бозоров зиммасига юклатилади.

й) Мазкур Келишувнинг тўлиқ ва аниқ бажарилиши учун «Тарафлар» маъсуудирлар, Келишувнинг бирон бир банди бажарилмаган тақдирда Тарафлар қонунда белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

2018 йил “22” ноябр да Тошкент шаҳрида тузилган

Ушбу келишувни имзолувчилар:

Ўзбекистон Агросаноат мажмуи
ходимлари касаба уюшмаси Республика
кенгаши раиси в.в.б. Г.Бозоров

Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги
вазири Ш.Хамраев

